

# Suunised loomakasvatusrajatiste tuleohutuse järelevalvenõuete kohta<sup>1</sup>

Sise-, ehitus- ja digiülemineku ministeeriumi halduseeskirjad

[Kuupäev] 2024 – II-515–00000–2021/066

Sise-, ehitus- ja digiülemineku ministeerium annab välja järgmised halduseeskirjad.

## Sisukord

|                                                                      |   |
|----------------------------------------------------------------------|---|
| <a href="#">_Toc172563070</a>                                        |   |
| 1 Kohaldamisala.....                                                 | 2 |
| 2 Ohutuseesmärk.....                                                 | 2 |
| 3 Kustutusvee nõuded, kustutusveevarustus ja juurdepääs sellele..... | 2 |
| 4 Tuletõrjetsoonid.....                                              | 3 |
| 4.1 Tuletõrjetsoonide kogumaht.....                                  | 3 |
| 4.2 Avatud loomakasvatusrajatised.....                               | 3 |
| 4.3 Suletud loomakasvatusrajatised.....                              | 4 |
| 5 Komponentide ja isoleermaterjalide nõuded.....                     | 4 |
| 6 Uksed.....                                                         | 4 |
| 7 Evakuatsiooniteed.....                                             | 4 |
| 8 Väljapääsud loomade päästmiseks.....                               | 5 |
| 9 Hoonete tehniline varustus.....                                    | 6 |
| 10 Tulekahju avastamise süsteemid.....                               | 6 |
| 11 Tulekustutid.....                                                 | 7 |
| 12 Tuleohutuseeskirjad, tuletõrjekavad ja käitajate kohustused.....  | 7 |
| 13 Hindamine.....                                                    | 7 |
| 14 Jõustumine.....                                                   | 7 |

---

<sup>1</sup> Eelnõust on teatatud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiviga (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord (ELT L 241, 17.9.2015, lk 1).

## **1 Kohaldamisala**

- 1.1 Käesolevaid suuniseid kohaldatakse Mecklenburg-Vorpommerni riikliku ehitusmääruse (Landesbauordnung Mecklenburg-Vorpommern, LBauO M-V) paragrahvi 51 nõuete suhtes loomakasvatusfarmidele, mille hooned asuvad maapinnal ja mille põrandapind on kas üle 1600 m<sup>2</sup> (LBauO M-V § 2 lõike 4 punkt 3) või brutotööpind üle 10 000 m<sup>3</sup> (LBauO M-V § 2 lõike 4 punkt 20). Kohaldatakse LBauO M-V nõudeid, välja arvatud juhul, kui käesolevates suunistes on sätestatud rangemad nõuded või kui on lubatud väiksemad nõuded.
- 1.2 See kehtib sõltumata sellest, kas tegemist on eelistatud toimingutega ehitusseadustiku § 35 tähenduses või äritegevusega.
- 1.3 Olemasolevate rajatiste olulise muutmise korral kontrollitakse tuleohutust vastavalt käesolevatele suunistele.
- 1.4 Põllumajanduslikud ladustamisrajatised, söödahoidlad ja silohoidlad on kohaldamisalast välja jäetud.

## **2 Ohutuseesmärk**

LBauO M-V § 14 kohaselt tuleb loomapidamisrajatise korraldada, ehitada, muuta ja hooldada nii, et oleks välditud tulekahju puhkemist ning tulekahju ja suitsu levikut (tulekahju levikut) ning tulekahju korral võimaldada inimeste ja loomade päästmist ning tõhusaid tuletõrjeoperatsioone. Loomade päästmise ohutuseesmärk saavutatakse ka sellega, et loomad jäävad tule ajal hoonesse, ilma et neid oleks kahjustatud.

## **3 Kustutusvee nõuded, kustutusveevarustus ja juurdepääs sellele**

- 3.1 Võime tulekahjudega tõhusalt võidelda hõlmab piisavat varustamist tuletõrjeveega, et kaitsta vara. Tuletõrjevee varustamiseks kasutatavate tehniliste seadmete hulka võivad kuuluda veevarustusliinid hüdrantidega ja tuletõrjevee varud, mis ei sõltu sellistest veevarustusliinidest, nagu tuletõrjeveekaevud, tuletõrjeveetiigid ja tuletõrjevee imemisühendused avatud veekogudega. Kasutada oleva tuletõrjevee kogus peab olema vähemalt 192 m<sup>3</sup>/h kahe tunni jooksul. Tuletõrjevee kogus, mida ei saa ühisveevarustusest välja võtta, tagatakse täiendavate meetmetega. Tuletõrjeveega varustamine tuleb tagada enne kasutuselevõtmist. See kehtib ka osalise kasutuselevõtu kohta.
- 3.2 Tuletõrjebrigaadil peab olema juurdepääs tuletõrje veevõtukohtadele aastaringselt. Veevõtukohtad peavad asuma väljaspool loomapidamisrajatise ohupiirkonda. Tuletõrje veevõtukohtadele ei tohi olla loomakasvatusrajatisest kaugemal kui 300 m.
- 3.3 Suletud, hallilaadsetes loomakasvatusrajatistes peavad välisseintes olema tuletõrjebrigaadi juurdepääsuksed, mille vahekaugus ei ületa 40 m (mis vastab joatoru kahekordsele vahemikule ligikaudu 20–25 m), et võimaldada inimeste ja loomade päästmist ning tõhusaid tuletõrjeoperatsioone. Osadeks jagamisel konstruktsiooniliselt eraldi vaheruumideks tuleb luua sobivad avad tulekustutustööde tegemiseks väljastpoolt. Sobivate avade hulka kuuluvad eelkõige aknad, mille aknalaua kõrgus ei ületa 1,20 m, ukSED ja tuletõrje poolt eemaldatavad välisseinte osad.
- 3.4 Loomapidamisrajatistel, mille kasutatav pindala on üle 3000 m<sup>2</sup>, peab olema tuletõrjeautodele läbitav juurdepääsutee. Juurdepääsuteed peavad vastama nõuetele, mis on sätestatud muudetud suunistes tuletõrjealade kohta.

## **4 Tuletõrjetsoonid**

### **4.1 Tuletõrjetsoonide kogumaht**

- 4.1.1 LBauO M-V § 30 lõike 2 punkti 1 alapunkti 3 kohaselt jaotatakse põllumajanduses kasutatavad hooned tuletõrjetsoonideks, mille kogumaht ei ületa 10 000 m<sup>3</sup>. Erandid on esitatud punktides 4.2 ja 4.3.
- 4.1.2 Tuletõrjetsoonide kogumahu kindlaksmääramisel ei võeta arvesse keldreid, mis on avalikult ühendatud esimese korrusega laudpõrandate kaudu ja mida kasutatakse üksnes sõnniku kogumiseks (sõnnikuhoidlad) ja suletud loomakasvatusrajatiste kaetud välitingimustes.

### **4.2 Avatud loomakasvatusrajatised**

- 4.2.1 Avatud loomakasvatusrajatiste puhul on lubatud tuletõrjetsoonid kogumahuga üle 10 000 m<sup>3</sup> järgmistel tingimustel.
- a) Avatud loomakasvatusrajatis jagatakse vähemalt 5 m laiuste mittesüttivate seinte, lagede ja katusepaneelidega kuni kolmeks tuletõkkesektsiooniks, millest igaüks ei ületa 10 000 m<sup>3</sup>;
  - b) nende tuletõrjesektsioonide seinad peavad olema avatud vähemalt kahele kolmandikule kogu loomakasvatusrajatise pikkusest ning needavad peavad olema vähemalt 1,5 m kõrgused, ja
  - c) ühe tuletõrjesektsiooni tulekahjust tingitud kokkuvarisemine ei tohi mõjutada kõrvalolevate tuletõkkesektsioonide stabiilsust (kinemaatilise ahela vältimine).
- 4.2.2 Punkti 4.2.1 alapunktis a osutatud sein-, lae- ja katusepaneelide aladel peavad koormust kandvad osad, isolatsioon ja formatsioon olema valmistatud mittesüttivatest materjalidest. Põlevatest materjalidest valmistatud valgust läbilaskvad katused peavad olema projekteeritud nii, et selles piirkonnas ei põlevad osad ei kukuks ega tilguks. Sellele alale ei tohi paigaldada fotogalvaanilisi pindu ning elektrijuhtmetest tuleb suunata mittesüttivatesse kaablikanalitesse ja katta mittesüttiva materjaliga. Lisateavet üksikasjaliku konstruktsiooni kohta leiab juhenddokumendist „Ennetav struktuuriline tuleohutus põllumajandushoonetes, veisekasvatus“, mille on avaldanud Arbeitsgemeinschaft Landtechnik und Landwirtschaftliches Bauwesen, Bayern e.V., Freising 2013 (<https://www.alb-bayern.de/media/files/0001/leitfaden-brandschutz-lf.11-10.2013.pdf.pdf>).
- 4.2.3 Mittesüttivate seinte, lagede ja katusepaneelidega ümbritsetud kogumahtu ei arvestata punkti 4.2.1 alapunktis a osutatud tuletõrjesektsioonide lubatud kogumahu hulka.
- 4.2.4 Avatud loomakasvatusrajatise kogulaius punkti 4.2.1 alapunktis a osutatud mittesüttivate seinte, lagede ja katusepaneelide suunas ei tohi ületada 40 m. Tulekustutusoperatsioonid peavad olema võimalikud vastava tuletõrjesektsiooni kahel vastasküljel.

### **4.3 Suletud loomakasvatusrajatised**

- 4.3.1 Kinnistes loomakasvatusrajatistes ei tohi olla rohkem kui kaks tuletõrjetsooni. Erandina punktist 4.1 võib suletud loomakasvatusrajatistes lubada tuletõrjetsoone kogumahuga kuni 15 000 m<sup>3</sup>, kui:

- a) üksikutele loomadele on tagatud välitingimustes viibimise võimalus, samuti on iga looma kohta suurem jalaruum, kui põllumajandusloomade pidamist käsitlevates õigusaktides ette nähtud;
- b) katus moodustab suletud loomakasvatusrajatise ülemise otsa;
- c) katuseraam on vähemalt tulepüsiv või valmistatud mittesüttivatest ehitusmaterjalidest ning katusekate ja isolatsioon on valmistatud mittesüttivatest ehitusmaterjalidest, välja arvatud katuseembraan ja aurutõke;
- d) tule tõrjetsoonid ei ulatu mis tahes suunas üle 40 m ning tule kustutustööd on võimalikud tule tõrjetsooni kahel vastasküljel; ja
- e) tule tõkkeseinad on tulekindlad ka täiendava mehaanilise koormuse korral ja need võetakse vähemalt 50 cm kõrguselt katusest.

## 5 Komponentide ja isoleermaterjalide nõuded

5.1 Tulekindluse ja tulekäitumise osas peavad koormust kandvad seinad ja toed, välisseinad, vaheseinad ja laed vastama tabelis 1 esitatud miinimumnõuetele.

Tabel 1. Tulekäitumise ja tulekindluse miinimumnõuded

| Komponendid/materjalid                          | Tulekäitumine/tulekindlus |
|-------------------------------------------------|---------------------------|
| Kande- ja veoseinad, toed                       | tuleaeglustamine          |
| Isoleermaterjalid                               | mittesüttiv               |
| Eluruumide ja tehniliste ruumide seinad ja laed | tuleaeglustamine          |
| Lagede ja ripplagede ehitusmaterjalid           | mittesüttiv               |

## 6 Uksed

6.1 Uksed ja väravad ei tohi avaneda evakuatsioonisuuna vastu.

6.2 Avauste sulgemine eluruumide seintes peab olema vähemalt tihe ja isesulguv ning tehniliste ruumide ja hoiuruumide ja töökodade seintes peavad olema vähemalt tulekindlad, tihedalt suletavad ja isesulguvad.

6.3 Avauste sulgurid tule tõkkeseintes peavad olema vähemalt tulekindlad, tihedalt suletavad ja isesulguvad.

## 7 Evakuatsiooniteed

7.1 Igal tule tõrjetsoonil või -sektisioonil peab olema kaks eraldi evakuatsiooniteed.

7.2 Evakuatsiooniteed peavad olema püsivalt ja nähtavalt märgistatud ohutusmärkidega.

7.3 Loomapidamisrajatise mis tahes osast peab olema võimalik jõuda vähemalt ühe evakuatsiooniteeni, mis ulatub väljapoole või teise tule tõrjetsooni või -sektisiooni, mis ei tohi olla kaugemal kui 35 m. 1. lauses nimetatud kaugust mõõdetakse meetrites, mis tuleb läbida jalgsi. Avatud loomakasvatusrajatiste puhul võib jooksu pikkus olla 1,5 korda pikem.

7.4 Karjapidamisrajatiste käiguteede, tallikäiguteede ja kesksete käiguteede kasutatav laius peab ohu korral olema vähemalt 1,80 m. Erandina esimesest lausest on seakasvatuse rajatiste puhul piisav vähemalt 1,20 m kasutatav laius keskmiste käiguteede puhul, mis avanevad söödakäikudele ja mida kasutatakse ohu korral evakuatsiooniteena.

## 8 Väljapääsud loomade päästmiseks

8.1 Väljapääsud väljaspool asuvatest loomakasvatuse rajatistest peavad sõltuvalt asjaomast liigist olema vähemalt tabelis 2 esitatud mõõtmetega.

Tabel 2. Väljapääsude arv ja miinimumsuurus liikide kaupa

| Liigid                            | maksimaalne loomade arv väljapääsu kohta | Minimaalne väljapääsu laius meetrites | Minimaalne väljapääsu kõrgus meetrites |
|-----------------------------------|------------------------------------------|---------------------------------------|----------------------------------------|
| Veised, v.a noorloomad ja vasikad | 50                                       | 1,80                                  | 2,00                                   |
| Noorloomad                        | 75                                       | 1,80                                  | 2,00                                   |
| Vasikad                           | 100                                      | 1,50                                  | 2,00                                   |
| Võõrdepõrsad                      | 400                                      | 0,90 <sup>1)</sup>                    | 1,50                                   |
| Nuumsead                          | 100                                      | 0,90 <sup>1)</sup>                    | 1,50                                   |
| Aretussead ja poegivad emised     | 40                                       | 0,90 <sup>1)</sup>                    | 1,50                                   |
| Lambad                            | 250                                      | 2,40                                  | 1,50                                   |
| Hobused (juhitavad)               | 35                                       | 1,80                                  | 2,00                                   |
| Hobused (koplisse)                | -                                        | 1,20                                  | 2,00                                   |
| Kodulinnud                        | -                                        | 4,00 <sup>2)</sup>                    | 4,00 <sup>2)</sup>                     |

<sup>1)</sup> Väljapääsud sigade kesketelt käiguteedelt peavad olema vähemalt 1,20 m laiad.

<sup>2)</sup> Teise võimalusena võib kasutada väljalaskeklappe, mille suurus määratakse vastavalt kodulinnuliigile.

8.2 Muudel päästetöödeks ettenähtud väljapääsudel peaks olema vähemalt vastav kõnnitee laius. Väljapääsude kitsendused ei tohi ületada 15 cm.

8.3 Tuleb ette näha vabaõhualad, kus loomi saab pidada vähemalt ühest tuletõrjetsoonist või -sektioonist.

8.4 Väljapääsude ala, vabaõhualad ja neid ühendavad teed valgustatakse vastavalt vajadusele.

8.5 Kui loomad on ette nähtud tulekahju korral sisse jääma, tuleb punktis 2 osutatud kaitse-eesmärgi täitmist tõendada eraldi asjakohase masinaga. Masinate abil tuleb tagada mittekriitilised CO- ja CO<sub>2</sub>-kontsentratsioonid või -temperatuurid, nt suitsu eemaldamise masinate või veesumutussüsteemide abil, mis lülituvad tulekahju korral planeeritud kinnipidamisega pidevale tööle (vt ka Karlsruhe Institute of Technology (KIT), Research Centre for Fire Protection Technology (ed.), Brandschutzforschung der Länder der Bundesrepublik Deutschland Nr. 178: Effektiver, effizienter und wirtschaftlicher Brandschutz bei Massentierhaltung, esindaja: Dipl.-Ing. Jürgen Kunkelmann, Karlsruhe detsember 2016).

## **9 Hoonete tehniline varustus**

- 9.1 Vajalike õhuvahetuse määrade nõuded on sätestatud üldtunnustatud tegevusjuhistes (näiteks: DIN 18910:2017–08) ja muud loomade heaolu eeskirjade spetsifikatsioonid.
- 9.2 Suitsu väljatõmbamise masinad peavad automaatselt sisse lülituma, tagama vähemalt 20-kordse õhuvahetuskiiruse ja taluma temperatuuri 300 °C vähemalt 30 minutit. Elektrijuhtmestik peab välise tulekahju korral jääma töökorda vähemalt samaks ajaks. Tuleb tõendada piisavat varustamist õhuga. See kehtib ka ventilatsioonisüsteemide kasutamise kohta suitsu eemaldamiseks.
- 9.3 Suitsu väljatõmbamise mehaaniliste süsteemide ja tulekahju korral pidevale töötamisele ümberlülitamisega veepõhiste süsteemide puhul, mida kasutatakse eluruumi kontseptsioonis vastavalt punktile 8, tuleb üldise toiteallika rikke korral ette näha asjakohased meetmed.
- 9.4 Suletud loomapidamisrajatistes, kus on ohutussüsteemid ja rohkem kui üks tuletsoon, tuleb igas tulekahjutsoonis tagada eraldi toiteallikas. Iga tuletõrjetsooni elektrisüsteemi peab olema võimalik välja lülitada märgistatud pealülitiga.
- 9.5 Loomakasvatuserajatiste katustel asuva fotogalvaanilise süsteemi inverterid peavad asuma tuletõrjele juurdepääsetavas ruumis, mis on teistest ruumidest eraldatud tulekindlate vaheseinte ja tulekindlate tihedalt sulguvate ja isesulguvate sulguritega. Kui see nii ei ole, peavad inverterid olema konstruktsiooniseadmetest piisaval kaugusel.
- 9.6 Loomapidamisrajatistes peavad olema varustatud välise piksekaitsega. Loomakasvatuserajatistel, kus punktis 2 osutatud ohutuseesmärgi täitmist kontrollitakse eluruumide kontseptsioonis mehaaniliste süsteemide abil, peab samuti olema kõrgendatud kaitse (sisemine piksekaitse).
- 9.7 Ehituskontrolli määruse § 29 kohaselt kontrollivad ohutuseesmärgi saavutamiseks vajalikke tehnilisi süsteeme tunnustatud inspektorid. Korraliste kontrollide vahemik on üks aasta.

## **10 Tulekahju avastamise süsteemid**

- 10,1 Loomakasvatuserajatistes peavad olema varustatud tulekahju avastamise süsteemidega.
- 10,2 Tulekahju avastus edastatakse viivitamata lokaalse tuletõrjebrigaadi juhtimiskeskusesse.
- 10,3 Tulekahju avastamise süsteemid, mis on tehniliselt projekteeritud, mõõdetud ja rakendatud vastavalt standardile DIN 14675-1:2020-01 koos DIN VDE 0833-1:2014-10 ja 2:2017-10, loetakse hoone nõuetele vastavaks, välja arvatud juhul, kui ehitusmenetluse käigus kehtestatakse rangemad nõuded.

## **11 Tulekustutid**

- 11.1 Käsitulekustutid kinnitatakse nii, et need oleksid kõigi sissepääsude juures kergesti kättesaadavad, märgistatud ja kasutusvalmis. Käsitulekustutite tulekustutusvõimsus peab olema vähemalt 48 tulekustutusainet tuletõrjetsooni või tuletõrjeseptsiooni kohta. Tulekustutitega seadmete puhul tuleb järgida töökohtade tehnilisi eeskirju.
- 11.2 Püsivalt paigaldatud voolikutega veekraaniühendusi võib lugeda tulekustutiteks. Voolikud peavad olema vähemalt 10 m. Voolukiirus peab olema vähemalt 50 l/min.

## **12 Tuleohutuseeskirjad, tuletõrjekavad ja käitajate kohustused**

- 12.1 LBauO M-V § 51 kohaselt peab loomapidamisrajatise käitaja kokkuleppel pädeva tuletõrjeosakonnaga koostama tuleohutuseeskirjad. Selles tuleb määrata kindlaks meetmed, mis on ohu korral vajalikud inimeste ja loomade päästmiseks. Töötavale personalile tuleb anda juhised tuleohutuseeskirjade ja tulekustutusseadmete käitamise kohta nende tööle asumisel ja vähemalt kord aastas pärast seda.
- 12.2 Kohalikku vastutavat tuletõrjeüksust tuleb instrueerida kohapealsetes tingimustes.
- 12.3 Käitaja vastutab ka ohutussüsteemide tõhususe ja pideva käitamise eest.
- 12.4 Käesolevate suuniste kohaste loomakasvatuse rajatiste puhul võib vastutav tuletõrjeosakond vajaduse korral nõuda koordineeritud tuletõrjeplane.

## **13 Hindamine**

Käesolevaid suuniseid hinnatakse korrapäraselt ja ajakohastatakse vastavalt hindamise tulemustele. Hindamine toimub esimest korda 1. mail 2027.

## **14 Jõustumine**

Käesolevad halduseeskirjad jõustuvad avaldamisele järgneval päeval.